

**Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 4 hallituksen
esityksen johdosta ammatillisia aikuiskoulutuskeskuksia koske-
vaksi lainsäädännöksi**

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 27 päivältä helmikuuta 1990 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 12.

Sivistysvaliokunta on pyytänyt asian johdosta sosiaalivaliokunnalta lausunnon, joka on tämän mietinnön liitteenä (sosiaalivaliokunnan lausunto n:o 4).

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylijohdaja Leevi Melametsä ja opetusneuvos Hannu Sirén opetusministeriöstä, neuvotteleva virkamies Alpo Kuparinen kauppa- ja teollisuusministeriöstä, toimistopäällikkö Simo J. Laakso työministeriöstä, toimistopäällikkö Risto Hakkarainen ammattikasvatushallituksesta, piiripäällikkö Hannu Magnusson Kuopion läänin työvoimapiiristä, johtaja Keijo Aalto Hyvinkään—Riihimäen seudun ammatillisen kurssikeskuksen TOP-Instituutista, rehtori Matti Leinonen Kajaanin Ammatillisesta Kurssikeskuksesta, toimitusjohtaja, rehtori Matti Taanila Ammattienedistämislaitoksesta, rehtori Jarmo Ojala Pääkaupunkiseudun Ammatillisesta Kurssikeskuksesta, aikuiskoulutusosaston johtaja Yrjö Kärkäs Rovaniemen Kauppaoppilaitoksesta, rehtori Uula Sarre Länsi-Pohjan Ammatillisesta Kurssikeskuksesta, koulutoimenjohtaja Jorma Puhakka Imatran kaupungista, lakimies Eeva-Riitta Pirhonen Suomen Kunnallisliitosta, aikuiskoulutusasiain päällikkö Marja-Liisa Sirola Suomen Kaupunkiliitosta, osastopäällikkö Helge Hansson Finlands svenska kommunförbundista, toiminnanjohtaja Petri Pohjonen ja hallituksen jäsen, rehtori Raimo Patja Ammatillisten Kurssikeskusten Liitosta, apulaisosastopäällikkö Pentti Aho Opettajien Ammattijärjestö OAJ ry:stä, apulaisjohtaja Arto Lepistö Suomen ammatillisten oppilaitosten liitto SAOL ry:stä, työvoima- ja koulutuspoliittinen sihteeri Jari-Pekka Jyrkänne Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:sta,

apulaisjohtaja Kari Purhonen Suomen Työnantajain Keskusliitosta, koulutuspoliittinen asiamies Paula Kilpeläinen Liiketyönantajain Keskusliitosta sekä varapuheenjohtaja Helmi Pesälä ja varapuheenjohtaja Taisto Hyvärinen Ammatillisen koulutuksen talouspäälliköt ry:stä.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki ammatillisista aikuiskoulutuskeskuksista. Nykyiset lähinnä työllisyyskoulutusta antavat ammatilliset kurssikeskukset on tarkoitus muuttaa ammatillisiksi aikuiskoulutuskeskuksiksi. Hallituksen esitykseen sisältyy erillinen lakiehdotus näistä muutosjärjestelyistä. Samalla ehdotetaan tarkistettavaksi ammatillisista oppilaitoksista annettua lakia, ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annettua lakia sekä ammattikasvatushallituksesta ja sen alaisesta piirihallinnosta annettua lakia. Työllisyyskoulutuksesta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi.

Ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset olisivat ammattikasvatushallituksen alaisia ammatillisia oppilaitoksia, joiden keskeisenä tehtävänä olisi tarjota ja järjestää ammatillista aikuiskoulutusta ja sitä tukevaa muuta koulutusta. Aikuiskoulutuskeskusta voisi ylläpitää valtioneuvoston luvalla kunta tai kuntainliitto taikka suomalainen rekisteröity yhteisö tai säätiö. Ylläpitämisluvan myöntäminen edellyttäisi, että aikuiskoulutuskeskus on koulutustarpeen vaatima. Aikuiskoulutuskeskus rahoittaisi toimintansa pääasiassa järjestämästään koulutuksesta ja muusta toiminnasta saamallaan tuloilla. Se myisi koulutusta viranomaisille, joita olisivat lähinnä työvoimahallinto ja opetushallinto sekä työnantajille, yrityksille ja yhteisöille.

Aikuiskoulutuskeskuksella olisi varsin suuri toimintavapaus talouttansa koskevista asioista. Se päättäisi koulutuksensa ja muun toimintansa hinnoittelusta. Ylläpitäjälle voitaisiin myöntää valtionavustusta aikuiskoulutuskeskuksen perustamiskustannuksiin. Käyttökustannuksiin myönnettäisiin vuosittain toiminta-avustusta, jonka perusteet valtioneuvosto määräisi. Lisäksi voitaisiin myöntää erityisavustusta erityisen kallista hankintaa varten valtion tulo- ja menoarviossa olevien määrärahojen puitteissa.

Ammatillisten kurssikeskusten muuttumista aikuiskoulutuskeskuksiksi koskevassa laissa säädettäisiin muun muassa oppilaitoksen hallinnosta siirtymävaiheen aikana, ennen uuden lainsäädännön voimaantuloa aloitetun koulutuksen loppuunsaattamisesta sekä henkilöstön asemasta. Tässä laissa säädettäisiin myös siirtymävaiheen aikana aikuiskoulutuskeskuksen ylläpitäjälle suoritettavasta valtionavustuksesta toimitiloista aiheutuviin vuokratukustannuksiin sekä avustusten myöntämisestä vuokratiloja korvaavien omien tilojen hankkimiseen. Valtion omistamat koulutusta varten tarpeelliset kiinteistöt, jotka olisivat uuden lainsäädännön tullessa voimaan ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten pysyvässä käytössä, luovutettaisiin korvauksetta ylläpitäjille.

Hallituksen esityksen mukaan uudistuksesta valtiolle aiheutuvat vuosittaiset menot eivät lisääntyisi merkittävässä määrin. Valtion omistamien kiinteistöjen ja kaluston luovuttaminen aikuiskoulutuskeskusten ylläpitäjille vähentäisi valtion varallisuutta noin 650 miljoonalla markalla.

Tähän esitykseen liittyy myös hallituksen esitys n:o 20 laiksi työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksen perusteluiden ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin. Valiokunta toteaa, että tähän esitykseen liittyy hallituksen esitys n:o 20 laiksi työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta ja viittaa myös siitä antamassaan mietinnössä esitettyihin kannanottoihin ja ehdotuksiin.

Valiokunta pitää aikuiskoulutuksen kehittä-

mistä tärkeänä ja katsoo, että ehdotetuilla uudelleenjärjestelyillä voidaan tyydyttää nykyistä laajemmin sekä työelämän että yksilöiden moninaisia ja nopeastikin muuttuvia koulutustarpeita.

Sosiaalivaliokunnan lausunnossa esitettyyn yhtyen valiokunta pitää tärkeänä, että selvitetään tutkintojen ja todistustenannon merkitys koulutuksen sisällön, opiskelijoiden koulutusmotivaation ja työelämän tarpeiden huomioon ottamisen kannalta.

Siirtyminen ammatillisessa aikuiskoulutuksessa kysynnän ohjaamaan koulutustarjonnan kehittämiseen on merkittävä muutos sekä koulutuspalvelujen tuottajien kannalta että koulutuspalveluja hankkivien tahojen kannalta. Valiokunta katsoo saamansa selvityksen perusteella, että uuteen järjestelmään siirtyminen aiheuttaa tiettyjä epävarmuustekijöitä, joten on tärkeää järjestää uudistuksen seuranta. Siinä tulee ottaa huomioon muun muassa se, palveleeko aikuiskoulutuskeskusten koulutustarjonta riittävän laajasti eri väestöryhmien koulutustarpeita, ovatko eri oppilaitosmuotojen ja erikokoisten oppilaitosten keskinäiset toimintaedellytykset oikeudenmukaiset ja yhteistyö tarkoituksenmukaisesti järjestetty, osteaanko koulutusta koulutus- ja työvoimapolitiisiin tavoitteisiin nähden tarkoituksenmukaisesti, turvataanko järjestelmässä työttömien työnhakijoiden tarvitsemat koulutuspalvelut ja kohdistuuko työvoimapolitiittinen koulutus tarkoituksenmukaisesti eri väestöryhmien ja työhallinnon asiakasryhmiin sekä antaaako järjestelmä riittävät mahdollisuudet käyttää joustavasti uusia opetusmetodeja. Seurannassa tulee myös kiinnittää huomiota siihen, voidaanko koulutus sopeuttaa myös koulutettavan elämäntilanteeseen ja ovatko opiskelijoiden opintososiaaliset edut ja muut oikeudet tarkoituksenmukaisesti järjestetyt ja riittävät. Lisäksi tulee seurata ns. valtakunnallisen koulutuksen saatavuutta, jotta myös kysynnältään paikallisesti vähäisten mutta tärkeiden koulutusalojen opetus voitaisiin turvata. Valiokunta pitää tärkeänä sosiaalivaliokunnan lausunnossa esitettyyn yhtyen, että myös uuden rahoitusjärjestelmän vaikutuksia seurataan ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin siirtymäajan jatkamiseksi ja aikuiskoulutuskeskusten omien toimittolien hankinnan tukemiseksi.

Valiokunnan mielestä todistusten anto-oikeuden ehtona tulee olla se, että ammatillisessa aikuiskoulutuskeskuksessa on asianomai-

sella koulutuslalla riittävän kelpoisuusvaatimuksen täyttäviä opettajia.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että aikuiskoulutuksen kokonaisvaltaiseksi järjestämiseksi ja erityisesti koulutuksen tason kehittämiseksi valmistellaan koko aikuiskoulutuksen kattava lainsäädäntökokonaisuus.

Aikuiskoulutuskeskusten hallintoelimet. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan tarkoituksena olevan, että johtokunnat päättäisivät muun muassa opettajien ottamisesta. Valiokunta korostaa, että yksittäisten opettajien nimeämisestä päättäminen tulisi jättää oppilaitostasolla ratkaistavaksi.

Nykyisessä työllisyyskoulutuslaissa on säädetty, että ammattikurssikeskusten johtokunnissa tulee olla muun muassa työnantajien ja työntekijöiden edustus. Hallituksen esityksessä ei ole vastaavaa ehdotusta aikuiskoulutuskeskusten johtokuntien kokoonpanoksi. Valiokunta kuitenkin toteaa, että työmarkkinajärjestöjen edustuksesta ammatillisten kurssikeskusten johtokunnissa on hyviä kokemuksia ja niiden asiantuntemusta tulisi käyttää myös tulevien aikuiskoulutuskeskusten hallinnossa, joten valiokunta katsoo, että asetuksella tulee säätää edustavimpien työmarkkinajärjestöjen edustuksesta aikuiskoulutuskeskusten johtokunnissa ja ehdottaa sen vuoksi muutosta ensimmäisen lakiehdotuksen 6 §:ään. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että rehtorilla ja päätoimisten opettajien keskuudesta valitsemalla edustajalla sekä muun henkilökunnan ja opis-

kelijoiden edustajilla on oikeus olla läsnä johtokunnan kokouksessa ja käyttää siinä puhevaltaa.

Erityisavustus. Hallituksen esityksen mukaan aikuiskoulutuskeskus voi saada erityisavustusta erityisen kalliisiin hankintoihin. Valiokunnan mielestä erityisavustusta tulisi saada myös muihin kuin laite- ja kalustohankintoihin. Tällaisia oppilaitoksen ja koulutuksen kehittämisen kannalta tärkeitä hankkeita ovat muun muassa kehitys- ja tutkimushankkeet. Tämän johdosta valiokunta on tehnyt lisäyksen ensimmäisen lakiehdotuksen 11 §:ään.

Toiminta-avustus. Hallituksen esityksen mukaan valtioneuvosto määräisi toiminta-avustuksen suuruudesta toteutuneiden käyttökustannusten perusteella. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan tarkoituksena olevan, että toiminta-avustus olisi enintään 30 prosenttia käyttökustannuksista. Valiokunta korostaa kuitenkin sitä, että ainakin siirtymävaiheessa on välttämätöntä toiminnan jatkuvuuden ja järjestelmän sujuvan käyttöönoton turvaamiseksi se, että toiminta-avustus on vähintään 30 prosenttia käyttökustannuksista.

Edellä olevan perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että toinen, kolmas, neljäs ja viides lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja
että ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:*

1.

Laki

ammatillisista aikuiskoulutuskeskuksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1—4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 luku

Hallinto, henkilöstö ja opiskelijat

5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

6 §

Hallintoelimet

Aikuiskoulutuskeskuksessa on ylläpitäjän asettama johtokunta, joka johtaa ja valvoo oppilaitoksen toimintaa. Johtokunnan kokoonpanosta säädetään tarvittaessa asetuksella. Oikeudesta olla läsnä johtokunnan kokouksessa säädetään asetuksella ja määrätään johtosäännössä.

(2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

7—9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 luku

Valtion rahoitus

10 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

11 §

Erityisavustus

Aikuiskoulutuskeskukselle voidaan myöntää valtion tulo- ja menoarviossa olevan määrärahan rajoissa aikuiskoulutuskeskukselle välttämätöntä hankintaa *tai hanketta* varten erityisavustusta, jos se on tarpeen hankinnan *tai hankkeen* erityisen kalleuden vuoksi.

12—14 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku

Erinäisiä säännöksiä

15—21 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 luku

Voimaantulosäännökset

22 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Pystynen, varapuheenjohtaja Astala ja jäsenet Alm-gren, Backman, Gustafsson, Jääskeläinen,

Lahti-Nuuttila, Pohjanoksa, Renko, Ryy-nänen, Sillanpää, Tykkyläinen ja Uosukainen sekä varajäsen Vastamäki.

Vastalause

Hallituksen esityksen mukaan ammatillisten kurssikeskusten käytössä olevat, valtion omistukseen kuuluvat rakennukset siirretään tietyn siirtymisajan kuluessa kuntien ja kuntainliittojen omistukseen. Vaikkakin siirto on maksuton, merkitsee se käytännössä merkittävää taloudellista räsitusta kunnille ja kuntainliitoille. Rakennukset ovat usein vanhoja ja heikkokuntoisia. Kuntien ja kuntainliittojen on vastaisuudessa maksettava rakennusten kunnostamisesta aiheutuvat kustannukset ja kalustomenot, mikä osaltaan vaikuttaa muun muassa kurssipäivän hintaan.

Lakiehdotus jättää valtioneuvoston harkintaan toiminta-avustusten suuruuden, vaikka valiokunta ei avustuksen osalta ole hallituksen kanssa samaa mieltä. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että toiminta-avustus olisi enintään 30 prosenttia käyttökustannuksista. Valiokunnan mietinnössä sen sijaan korostetaan, että ainakin siirtymävaiheessa on

välttämätöntä, että toiminta-avustus on vähintään 30 prosenttia. Ammatillisten kurssikeskusten toiminnan turvaaminen ja kuntien ja kuntainliittojen talouden suunnittelu edellyttävät, että toiminta-avustuksen vähimmäismäärä vahvistetaan lailla.

Aikuiskoulutuskeskukset toimivat ostopalveluperiaatteella, jolloin mahdollinen vuotuinen voitto tulee saada käyttää aikuiskoulutuskeskuksen omalla päätöksellä koulutuksen kehittämiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittavasti,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät toinen, kolmas, neljäs ja viides lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

L a k i **ammattillisista aikuiskoulutuskeskuksista**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1—4 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

2 luku

Hallinto, henkilöstö ja opiskelijat

5—9 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

3 luku

Valtion rahoitus

10 ja 11 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

12 §

Toiminta-avustus

Aikuiskoulutuskeskukselle myönnetään toiminta-avustusta, jonka perusteet valtioneuvosto määrää toteutuneiden käyttökustannusten pohjalta. *Toiminta-avustuksen tulee olla vähintään 30 prosenttia käyttökustannuksista.*

Käyttökustannuksiin ei lueta toimintojen vuokrista, toimitilojen hankkimiseen, perusparannuksiin, uudelleenjärjestämiseen tai ylläpitoon otettujen lainojen korkomenoista, opiskelijoiden opintososiaalisista eduista eikä hotelli-, ravintola-, rakennus- taikka näihin rinnastettavasta liiketoiminnan luonteisesta toiminnasta aiheutuneita kustannuksia.

(2 ja 3 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

13 ja 14 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

4 luku

Erinäisiä säännöksiä

15—21 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

5 luku

Voimaantulosäännökset

22 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 1990

Tellervo Renko

Juho Sillanpää

Mirja Ryynänen

Esko Almgren

Heli Astala

EDUSKUNNAN
SOSIAALIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä

30 päivänä toukokuuta 1990

Lausunto n:o 4

Sivistysvaliokunnalle

Sivistysvaliokunta on 19 päivänä huhtikuuta 1990 pyytänyt sosiaalivaliokunnan lausuntoa hallituksen esityksestä n:o 12 ammatillisia aikuiskoulutuskeskuksia koskevaksi lainsäädännöksi.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina toimistopäällikkö Simo J. Laakso ja tarkastaja Tuija Leminen työministeriöstä, opetusneuvos Hannu Sirén opetusministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Sakari Heikkilä ja erikoistutkija Arto Koho sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä, budjettineuvos Heikki Seppälä valtiovarainministeriöstä, toimistopäällikkö Marjatta Parviainen ja suunnittelija Juhani Pirttiniemi ammattikasvatustaloudesta, lakimies Elise Häivälä Kansaneläkelaitoksesta, työvoima- ja koulutuspoliittinen sihteeri Jari-Pekka Jyrkänne Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, työvoimapolitiittinen asiamies Pekka Castrén Suomen Työntantajain Keskusliitosta, koulutuspoliittinen asiamies Paula Kilpeläinen Liiketyöntantajain Keskusliitosta, sosiaalipoliittinen sihteeri Jukka Vainio Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitosta, koulutuspoliittinen sihteeri Heikki Liede Akavasta, koulutuspoliittinen Erkki Husu Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitosta, työllisyysasiainsihteeri Torsti Kirvelä Suomen Kaupunkiliitosta, lakimies Eeva-Riitta Pirhonen Suomen Kunnallislitosta, osastopäällikkö Helge Hansson Finlands Svenska Kommunförbundista, piiripäällikkö Raimo Harjunen Vaasan työvoimapiiristä, hallituksen jäsen Marja-Leena Meriläinen Työttömyyskassojen Yhteisjärjestöstä, johtava työvoimaneuvoja Pirjo Paajanen Lahden työvoimatoimistosta, apulaisjohtaja Arto Lepistö Suomen Ammatillisten Oppilaitosten Liitosta, toiminnanjohtaja Petri Pohjonen ja rehtori Jarmo Ojala Ammatillisten Kurssikeskusten Liitosta, rehtori Kale-

vi Eronen Pohjois-Karjalan Ammatillisesta Kurssikeskuksesta, rehtori Juha Vaso Lahden Ammatillisesta Kurssikeskuksesta, rehtori Irja Lindfors Kuusankosken Terveystieteiden oppilaitoksesta ja johtaja Esko Uusitalo Äänekosken Ammatillisesta Kurssikeskuksesta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki ammatillisista aikuiskoulutuskeskuksista, jotka korvaisivat työllisyyskoulutuslain säädännön mukaiset ammatilliset kurssikeskukset. Ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset olisivat ammattikasvatustalouden alaisia ammatillisia oppilaitoksia, joiden tehtävänä olisi tarjota ja järjestää ammatillista aikuiskoulutusta sekä sitä tukevaa muuta koulutusta.

Aikuiskoulutuskeskus rahoitaisi toimintansa pääasiassa koulutuksesta ja muusta toiminnasta saamallaan tuloilla. Koulutus myytäisiin viranomaisille, erityisesti työvoima- ja opetushallinnolle, työnantajille, yrityksille ja yhteisöille. Valtion avustusta voitaisiin myöntää aikuiskoulutuskeskuksen perustamiskustannuksia varten. Käyttökustannuksiin myönnettäisiin toiminta-avustusta, jonka perusteet valtioneuvosto määräisi. Lisäksi voitaisiin myöntää erityisavustusta.

Ammatillisten kurssikeskusten muuttumisesta aikuiskoulutuskeskuksiksi säädettäisiin erillinen laki, jossa säädettäisiin muun muassa oppilaitoksen hallinnosta siirtymävaiheessa, aloitetun koulutuksen loppuun saattamisesta sekä henkilöstön asemasta. Laissa säädettäisiin myös siirtymävaiheen valtionavustuksista, tilojen hankinnasta ja muusta siirtymävaiheen toiminnasta.

Valtiolle aiheutuvat vuosittaiset menot eivät lisääntyisi merkittävässä määrin. Valtion omistamien kiinteistöjen ja kaluston luovuttaminen vähentäisi valtion varallisuutta noin 650 miljoonalla markalla. Esitys liittyy hallituksen

esitykseen laiksi työvoimapolitiittisesta aikuis-koulutuksesta. Säädökset on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1991 alusta.

Sosiaalivaliokunta pitää työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen kehittämiseen liittyen tarpeellisuena ja tarkoituksenmukaisena työllisyys-koulutuslain nojalla toimivien kurssikeskusten muodostamista aikuiskoulutuskeskuksiksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi aikuis-koulutuksen järjestämisen perusteet ja samalla myös rahoitus koulutuksen kysyntään perus-tuvaksi nykyisen työllisyyden ylläpitämiseen ja valtion rahoitukseen perustumisen asemesta. Tästä syystä valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuk-sen järjestämisessä on työttömien ja työttö-myysuhan alaisten aseman parantaminen ase-tettava ensi sijalle. Oppilaitosten yhteistyötä tulee edistää, jotta näin voidaan paremmin ottaa paikalliset ja aloittaiset tarpeet huomioon sekä kehittää työelämän kannalta joustava aikuiskoulutusjärjestelmä. Tällöin voidaan ottaa huomioon myös alueelliset tekijät, kuten elin-keinorakenteen muutoksesta aiheutuvat alueel-liset koulutustarpeet sekä työvoimapula-alueet.

Aikuiskoulutuskeskusten rahoitusjärjestel-mää on seurattava ja tarvittaessa on säätämällä valtion toiminta-avustuksen vähimmäismääräs-tä turvattava keskusten toiminta. Samoin on selvitettävä mahdollisuudet pitkäaikaisin sopi-muksin varmistaa koulutuksen jatkuvuus. Tar-vittaessa on myös siirtymäaikaa jatkamalla ja

omien tilojen hankkimista tukemalla kevennet-tävä keskuksien taloutta. Uudistuksen valta-kunnallinen ja paikallinen toimeenpano on toteutettava yhteistyössä alan henkilöstöjärjestö-jen kanssa. Myös henkilöstön etujen turvaami-seen ja kehittämiseen on kiinnitettävä huomio-ta.

Aikuiskoulutuksen kehittäminen on tärkeää. Tässä tarkoituksessa tulee muun muassa selvit-tää tutkintojen ja todistustenannon merkitys koulutuksen sisällön, opiskelijoiden koulutus-motivaation ja työelämän tarpeiden huomioon ottamisen kannalta.

Ammatillisten kurssikeskusten johtokunnis-sa on työmarkkinaosapuolten edustus. Sosiaa-livaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että tätä menettelyä jatketaan, vaikka ehdotettu lainsäädäntö ei tätä nimenomaisesti edellytä. Työmarkkinaosapuolten mukanaololla on kui-tenkin saatu ammatillisten kurssikeskusten käyttöön sellaista tietoa ja taitoa, jota aikuis-koulutuskeskuksetkin tarvitsevat.

Opetus- ja työvoimahallinnon on jatkettava sitä viranomaisten ja koulutuksen tuottajien koulutusta, jota on annettu uuteen järjestämis-ja rahoitusvastuuseen siirtymiseen liittyen.

Edellä esittämäänsä viitaten sosiaalivalio-kunta kunnioittavasti esittää,

että sivistysvaliokunta ottaisi edellä tässä lausunnossa esitetyn huomioon laatiessaan mietintöään.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokun-nassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skin-nari, varapuheenjohtaja Louvo (osittain) ja jäsenet Ala-Harja, Alaranta, Hurskainen, Kankaanniemi, Koistinen (osittain), Kärhä

(osittain), P. Leppänen, Mäkipää (osittain), Nordman, Paavilainen (osittain), Rantanen, Rinne (osittain), Stenius-Kaukonen ja Väistö (osittain) sekä varajäsenet Häkämies (osittain), Sasi (osittain) ja Wahlström (osittain).

